

SZÉKELYFÖLD

Politikai, közgazdasági, társadalmi és szépirodalmi hírlap.
Megjelenik hetenként kétszer: csütörtökön és vasárnap.

Kézdi-Vásárhely, 1901. július 4.

Csütörtök.

XX. évfolyam 52. szám.

Előfizetési árak:

Egész évre 10 korona. Félévre 5 korona.
Negyedévre 2 korona 50 fillér.
Egyesszám ára 10 fillér.

A lap szellemi részét illető közlemények, Vajna Károly szerkesztőhöz, az előfizetési és hirdetési pénzek ifj. Jancsó Mózes könyvnyomdájába küldendők.

Hirdetmények díja:

4 haáb s petítorért, vagy annak helyéért 10 fillér.
Nyilttér sora 30 fillér.
A hirdetmények s nyiltterek díja előre fizetendő.

Polgári leányiskolánk államositása.

(V.) Még csak két éves múlt van mögötte s már is számottevő sikerekre hivatkozhatik nőgyesületünk polgári leányiskolája. Az első évben 54, a második évben 95 székely leányka jött ezifju intézetbe, gyarapítani az életre szükséges ismereteit. Ez fényes bizonyítás az iskola szükségessége, életképessége felől. A közönség áldozatkészsége már majdnem tízenégyezer koronát hozott össze, melynek kamatai a dologi kiadásokat jórésben fedezik. Tanítási szerekben, felszerelésekben — az intézet élén álló agilis igazgató lelkes tevékenysége folytán — olyan gazdag, hogy a legjobban berendezett hasonló intézetekkel bátran kiállja a versenyt. A helyiség kérdése is — egyelőre ugyan ideiglenesen már megoldottnak, biztosítottan tekinthető. Jól képzett tanítók is megfelelő számban állanak már rendelkezésre így a polgári leányiskola ügye már azon stádiumba jutott, hogy jövője iránt a legszebb reményekkel eltelve, a meglevő alapokon leendő biztosítása iránt a lépéseket nem csak meg lehet, de városunk és vidékének nőnevelése érdekében haladéktalanul meg is kell tenni. A biztosítást két illetékes faktortól lehetne várunk: vagy a várostól vagy az államtól. Kézdivásárhely város közönsége ugyan valami csekély áldozatot hozhat, de anyagilag oly súlyos helyzetben van, hogy a polg. leányiskola átvételét onnan hiába remélnők, mivel az csak örökös jámbor ohajtás marad.

Az államhoz kell tehát apellálnunk, hogy vegye át ez iskolánkat is saját kezelésébe. Az államtól, Dr. Wlassits Gyula minisztertől a székelység e melegsívű barátjától, — kell kérnünk, remélnünk, hogy a székely kultúra, a székely nőnevelés ez új hajlékát vegye gondjai alá s ezáltal is segítsen minket a székely kérdés megoldására irányuló törekvésünkben.

A nőgyesület egy nagy gonddal összeállított s minden pontjában a való igazságra épített, megokolt felterjesztésben kéri a polg. leányiskola államositását a Minisztertől. Közérdeknek vélünk szolgálatot tenni, midőn e szép kérést a alábbiakban szóról-szóra megismertetjük a székely nevelés barátaival.

„Nagyméltóságú Miniszter Ur!”
Kegyelmes Urunk!

Erdély délköleti szögletéből, Oláhország közvetlen szomszédságából, Kézdivásárhely város és vidékének 66000 lakossága nevében most másodikban járunk a legmélyebb alázattal Nagyméltóságod kegyes színe elé, eljuttatni esdő szavunkat a székely magyar társadalom erősítése, a székely nőne-

velés támogatása s e célból a kézdivásárhelyi jótékony nőgyeleti polgári leányiskola államositása érdekében.

Hogy a kézdivásárhelyi polgári leányiskola létesítése, mily égető közszükség volt már évtizedekkel ezelőtt, a mely tisztelettel csatolt iskolai értesítő tanúsága szerint is, legjobban bizonyítja azon körülmény, hogy az iskola megvalósítására irányuló törekvések, már 15 évvel ezelőtt megkezdettek. Régen belátta városunk kis székely társadalmát, hogy Háromszék megye 135,427 lakójának egyetlen polgári leányiskolája, a sepsiszentgyörgyi, nem elégséges arra, hogy ily nagy számú népesség igényeit kielégíthesse; s nem elégséges arra, hogy ezen egyetlen középiskola leányiskola útján, az általános székely nőnevelésről, e megye területén, komolyan szó lehessen.

Kézdivásárhely városnak 5500 lakóján kívül, e várososhoz, mint központhoz fűződik a kézdi és orbai járások 54 községe 65745 lakójának érdeke is.

A mily tekintélyes e szám, ép olyan nagy az általa kifejezett közszükség is, sőt jóval nagyobb, mert a ki ismeri a székelyföldi életviszonyokat s ismeri Kézdi-Vásárhely és vidékének mint az erdélyi magyarság végvárának, Oláhország közvetlen szomszédságában, egy három oldalról elzárt völgykötőben lévő, szinte elszigetelt, de annál fontosabb és országosérdekű földrajzi fekvését, az bátran csodálni is fogja, hogy itt a mindennapi terhes életviszonyokkal küzdő maroknyi székelységnek ily hosszú idő folytán s oly nehezen kell küzdenie egy polgári leányiskolaért, a mely intézmény a mai megváltozott életviszonyok között minden vidéknek szellemi közszüksége.

Eddig polgártársaink közül egyesek Sepsiszentgyörgyön kívül Brassóba, Nagy-Szebenbe, Szászvárosra, Nagy-Enyedre, Kolozsvárra stb. voltak kénytelenek elvinni leánygyermeküket, a mely helyeken azokat csak a legnagyobb áldozatok árán voltak képesek neveltetni és taníttatni. A legtöbb pedig kevesebb anyagi javakkal rendelkezvén, bár az idő és megváltozott életviszonyok követelőleg, lptek fel a szülőkkel szemben, mégis le kellett mondjanak arról, hogy leánygyermeküket az elemi iskola után is, legalább a serdülő korban még pár évig iskoláztathassák.

De hála a Gondviselésnek, 2 éve már, hogy Nagyméltóságodnak 74214—1899. és 3347—1900. számú magas és böles rendelkezései alapján a Kézdivásárhelyi Jótékony Nőgyelet óriási küzdelem és roppant áldozatok árán egy polgári leányiskolát tarthat fenn, a mely iskola ezen idő alatt teljesen bebizonyította nemcsak létjogosultságát, de szükségességét is.

Az iskoláért folytatott nagy és hosszú küzdelem, annak mikénti terhes fenntartása, valamint tanügyi működése is, a legmélyebb alázattal csatolt iskolai értesítőben részletesen fel lévén fejtve; legyen szabad Nagyméltóságod előtt csupán azon körülményre rámutatni, a mely ez országos fontosságú helyen e szépen virágzó iskolát a pusztulás elé fogja előbb, utóbb vezetni, ha Nagyméltóságod annak megmentésére segítő kezét mielőbb nyújtani nem kegyeskedik.

Ezen egyetlen körülmény az óriási, nagy tandíj, a mely ma évi 60 korona (egy tanuló után, s a mely nélkül pedig az iskola fenntartására ma még gondolni nem lehet.

Országszerte közismertűek a székelyföldi mostoha és folyton rosszabbodó életviszonyok; nagyon természetes tehát, hogy e földnek népe saját fenntartása mellett az ország más vidékeinek viszonyaihoz is alig ismerhető nagy megterhelhetőség hordozására teljesen képtelen.

Ezt eléggé bizonyítja, mint az, az értesítőben is feltüntetett, hogy a múlt tanévben a tandíj elengedések és törlések 1266 koronát, a folyó tanévben 1800 koronát; a 2 tanév alatt pedig összesen, 3036 koronát tettek ki.

E nagy tandíj elengedéseket az iskola tekintettel a kezdet legnagyobb nehézségeire, nem tehetette szívesen, de eltekintve ettől másképpen sem eslekehetett, mert ha az évi 60 korona tandíjat mindenkitől megkövetelné, úgy az iskolának fen-

állani és magaslatos hivatását általánosan teljesíteni, egyszerűen lehetetlenség volna, megapadván erősen a tanulók száma s meg a fenntartáshoz szükséges és a most rendelkezésre álló összeg is. Ezt belátván s a szülők nehéz anyag viszonyait is egyenként ismervén úgy a nőgyelet, mint az iskola felügyelő bizottsága, a viszonyok kényszerítő hatásának engedni voltak kénytelenek.

Ez a körülmény pedig, a mely évről évre mind súlyosabbá lesz, legjobban aggasztja a iskola vezetését és fenntartót ez a legfőbb szempont arra, hogy ezen virágzó és létjogosultságot teljesen bebizonyító intézményt még a herélás és pusztulás előtt átadhassák az államnak, hogy ne kelljen esetleg, ezen az exponált és annyira fontos vidéken majd egy erejében kimerült népalkotásainak romjaira újból építkezni.

Miután pedig a Kézdivásárhelyi Jótékony Nőgyelet is mint iskolafenntartó, ezen fontos ügyet társadalmunk érdekében csak a legmagasabb szempontok szerint bírálhatja el s ez okból csakis az általános nőnevelést tarthatja igazi céljának: a legalázatosabban kell esedeznie Nagyméltóságod előtt azért, hogy a kézdi-vásárhelyi polgári leányiskola az állam tulajdonába menjen át, s hogy akkor mindenre egyformán hozzáférhetővé és áldásossá tételessék, s hogy az e fontos földrajzi ponton valószínű nemzeti és kultur missiót teljesíthessen.

Nagyméltóságú Miniszter Ur!
Kegyelmes Urunk!

Városunk az elemi fiú- és leányiskoláink államositása alkalmával és több közgyűlési áldozatok után akkora rendes és pótdát visel, hogy iskolánk községivé vételét semmi esetben nem remélhetjük.

A társadalom mind inkább kimerülő áldozatkészsége pedig nem lehet biztosíték, sem az iskola magas hivatásának általánossá tétele, sem az iskolának hosszabb időig való fenntartására.

Székely oksgazdaságunk a legmostohább viszonyok között van, kisiparunk az oláhországi vámháboru óta teljesen pangásnak jutott s a megélhetés terhes volt, minden ember nyomorban érzi. Kis székely társadalmunk jóléte napról, napra fogyóban van, azért a legmélyebb alázattal esedezünk Nagyméltóságodhoz, a székely-nöknék most másodikban előterjesztett, esdő szavai meghallgatására s kegyeskedjék egy égetően szükséges intézményünknek, polgári leányiskolánknak megmentésére segítségül jönni.

Kitől remélhetnénk nagyobb bizalommal segítséget, mint épen Nagyméltóságodtól, kinek fenköltke és éles látása azon nagy igaz mondással van szíveinkbe zárva: „A székelység erősítése a Király hágón túl: a helyes és életörös nemzeti politikának a tengelye,” s kinek e mondás megvalósítása által az egész Székelyföld s itt első sorban városunk van Nagyméltóságod iránt, mint diszpolgára iránt is, a legbensőségesebb tisztelettel, a legrajongóbb szeretettel és örök hálával lekötelezve.

Hisszük, hogy polgári leányiskolánk államositása a helyi körülmények tekintetbe vétele és felhasználása folytán, a legrövidebb idő alatt s nem remélt kevés áldozat árán lehetséges.

Iskolánk I—IV. osztálya az állami elemi iskolák nagy palotájában, hol az jelenleg van elhelyezve s a hol Nagyméltóságodnak 22835—1900. számú magas rendeletével már 3 tanterem használatára engedélylyel is bír, gyelőre teljesen elhelyezhető, ha az iskolaszolgái lakás 4-ik tanterem használatának s ha a szolga részére a nagykiterjedésű udvaron e célra külön helyiség építtetnék. Ezen építkezésnek keresztül vitele pedig nagyon csekély áldozatba kerül s helyileg keresztül vive, az államot minden bizonynyal, semmivel sem terhelné.

Iskolánknak jelenleg 4565 korona értékű felszerelése és 13111 korona értékű alapítványa, összesen tehát 17676 korona értékű vagánya van. Ezen körülményből kifolyólag a hiányzó felszerelés évenként kis összeggel fedezhető volna, az alapítványok kamatai és a beszedendő tandíjak pedig úgy ezt, valamint egyéb szükségességeket is évenként fedezni képesek volnának.

Iskolánknak tehát legfőképpen tanterekre volna szüksége s ha ez megoldást nyerne, úgy egyiko

lenne az, az ország legszebb és legvirágzóbb intézeteinek.

Mindezek alapján a legmélyebb alázattal köszönünk Nagyméltóságod kegyes színe előtt: hogy a kézdívárshelyi jótékony négyzeti polgári leányiskola államosítása érdekében, annak nehéz és bizonytalan sorsára való tekintetből a lépéseket, megindítani méltóztatassék.

A legalázatosabban kérjük Nagyméltóságodat az államosítást nemcsak elvben kimondani, de arról a költségvetés keretében is legkegyesebben gondoskodni, s hogy vármegyénk Tek. Kir. Tanfelügyelőségét pedig, a módosított elintézésével legkegyesebben megbízni méltóztatassék.

Legalázatosabb kérésünk tiszteletteljes előterjesztése után vagyunk:

a Nagyméltóságú Miniszter Urnak,

Kegyelmes Urunknak,

A kézdívárshelyi Jótékony Négyzesület nevében:

Kézdi-Vásárhelyen, 1901. június hó 29-én.
Özv. Cserey Jánosné, Balázs Márton,
négyzeti elnök, négyzeti titkár.

Vajha ohajtott siker koronázná már a következő iskolai évre négyzesületünk kérését!

Egy fontos, nagyjövőjű székely kérdés nyerne ezáltal, az államnak ugyyszólva megterhelhetése nélkül, szerencsés megoldást.

A képviselőház szünete. A képviselőház mult pnteken tartott ülésében napirend előtt felolvasták a királyi kéziratot, mely a kvótát 1901. júl. 1-től 1902. június hó 30-ig a mostani arányban állapította meg. Ezután Ugrov vérté magát ismeretes ügyében; Széll Kálmán választotta a Kossuth-émlék ügyében hozzá intézett interpellációra. Még több ministeri válasz után a Ház elhatározta Széll miniszterelnök indítványára, hogy f. évi szeptember 3-ig nem tart ülést.

Képviselői beszámoló. Neumann Ármin, Borecz város orsz. képviselője mult vasárnap tartotta beszámolóját. Kisérletében volt Bessenyei Ferenc országos képviselő is. Neumann fogadtatása impozáns volt. Választóinak nagy sokasága fogadta a város végén, Borbáth János róm. kath. kántor üdvözölte röviden, de hatásosan, kérve a székelység érdekében arra, hogy az erdőtörvény revíziójára működjen közre. A városházán Finta János, a szabadelvűpárt elnöke mondott beszédet, melyben Neumann érdemeit méltatta. Neumann hoszasabban válaszolt az üdvözlőre, beszámolót tartott; kijelentette, hogy a székelység jogos érdekeit mindig s

igy ezután is szíven viseli. Lelkesen megjelenezték s a jövő ciklusra újból jelölték képviselőnek. A beszámoló után Bessenyei képviselő beszélt határozatosan, majd fényes bankett volt. Innen Potsa József v. b. t. t. főispánhoz a következő táviratot intézték: „Hálás érzelmekkel üdvözljük Nagyméltóságodat, mint a tiszta szabadelvűségnek érdekében gazdag zászlóvivőjét s ohajtjuk, hogy a mi elveink, mely a Nagyméltóságodé is, jussanak dalra e megyében, melynek atyja és jövedőjeként tiszteli minden igaz magyar Kegyelmes Urunkat.”

Uj képviselő. Brassó város I. kerületében Brennerberg Gyula halálával megüresedett országos képviselői állásra a zöldszeipárti Korodi Lutz Lajos tanárt választották meg a f. hó 1-én tartott választáson.

Gazdasági Egyesület Kézdívárshelyen.

Kézdívárshely 1901. jún. 1.

Arra a felhívásra, melyet Kiss Jenő polg. isk. tanár, Borecz Miklós és Mika Ottokár kir. aljárásbírákkal városunk és vidéke gazdaközösségéhez előbb egy kertészeti és méhészeti, utóbb egy gazdasági egyesület megalakítása céljából kibocsátottak, jún. 30-án d. u. mintegy 94–100 gazda és érdeklődő gyűlt össze Kézdívárshely város tanácsházába. Az „Erdélyi Gazdasági Egyesület” képviselőtében annak jeles titkára: Tokaji László jelent meg.

Az értekezletet Mika Ottokár albiró nyitotta meg a gazdaközösség érdekeit több irányban fejtegető, tartalmas beszéddel. Felhívására az értekezlet, elnökévé Dr. Sinkovits Ottó nagybirtokost, jegyzőjévé Bernáld György alesernátoni birtokost választotta meg.

Dr. Sinkovits Ottó elfoglalván az elnöki széket bemutatja Tokaji Lászlót, az Erd. Gazd. Egyület titkárát, ki szóp beszédben megköszöntö a bemutatást s röviden, de lelkes szavakban buzdította a közönséget a gazdasági egyesület megalakítására. Utána az elnök felhívására Kiss Jenő előadta a gazdasági egyesület célját, hasznát és szükségességét behatóan ismertető értekezését. Eljenzéssel jutalmazták érte.

Az alapszabálytervezet került ezután megvitatásra. Mika Ottokár terjesztette elő.

Az értekezlet megtette a szükségesnek mutatkozott módosításokat általában; s a még kíváncsios kiegészítések eszközölésére egy szűkebb bizottságot küldött ki Dr. Sinkovits Ottó elnöksége alatt; a mi-

nek megtörténte után az alapszabályoknak meg erősítés végett való felterjesztése az elnökségre bízott.

A tisztikar megválasztása következett ezután; az értekezlet kijelölő bizottságot küldött ki s az ülést felfüggesztette.

A kijelölő bizottság elkészülvén munkálatával, annak alapján az értekezlet a tisztikart a következőleg alakította meg egyhangulag, közfelkiáltással: elnök Dr. Sinkovits Ottó, Háromszékmegye közgazdasági előadója; alelnökök Nagy Károly árva bázai igazgató, Rápolthy Gábor és Mika Ottokár; titkár Kiss Jenő, jegyző: Bernáld György, pénztáros: Szöcs Károly volt sörgyáros, földbirtokos; jogtanácsos: Dr. Bánffy Zsigmond; ezenkívül választott egy igazgató választmány, melyben a kézdi és orbai járások csaknem minden községe képviselve van.

A bizalmat a tisztikar nevében Dr. Sinkovits Ottó elnök (kiről megjegyezzük, hogy csak ismételt egyhangu ohajtásra vállalta el tisztét) köszönte meg, kijelentve, hogy míg minden politikai párt-színezet nélkül működik az új egyesület, szívvvel lélekkel fog annak felvirágzásán munkálkodni; ehhez a tagok támogatását kérve, az értekezletet eljenzések között bezárta

Tanári jubileum.

Kézdívárshely, 1901. július 1.

Csomortáni Péter, a kézdívárshely-kantai róm. kath. főgymn. érdemes tanára június 29-én töltötte be áldásos munkásságának 25-ik évét. Ezen öröndetes alkalomból — mint lapunkban már jeleztük is — a jubiláns férfiú lelkes övézőiöknek volt központja. Kedves kötelességünk a jeles székely tanár hivatalos állása és személye iránt mindig változatlanul érzett tisztelettel megemlékezni a szép ünnepély részleteiről.

Június 28-án este a főgymnasium ifjusága szerenáddal lepte meg szeretett tanárát; az ifjuság nevében Medgyaszay Máté üdvözölte, hosszas életet, egészséget kérve az Istentől a jó tanár számára. Június 29-én az évrzáró ünnepélyen Hassák Vidor igazgató szép beszédben, sok szeretettel méltatta a Csomortáni Péter 25 éves munkásságát, melyből 23 évet épen a gymnasiumnál töltött el. A záróünnepély után több oldalról siettek üdvözölni a jubilánst. Így a tanári testület részéről Hassák Vidor igazgató, a kézdívárshelyi összes más intézetek tanorói nevében valamennyi igazgató

TÁRGZA.

Csalódás.

— Levél, —

Asszonyom!

Tudom, hogy most az unalom óráit éli.

Azért használom fel e kínálkozó alkalmat s igyekszem azokat a pár sorral kitölteni, előrebocsátván azt, hogy a mit papírra teszek: az a tiszta igazságnak megfelelő, annyira, hogy le nem írnom, önnel szemben megbocsáthatatlan gyengeség lenne. Annak a a félig-meddig bizalmas viszonynak a révén, mely még abból az időből származik, mikor pazar életkedvvel, bohó könnyelműséggel beszéltek el napi életünk apró-cseprő eseményeit: merészkedem a mult egy rövid perczét visszavarázsolni s mult és jelen eseményei esetelésével időt engedni önnek arra, hogy mostani lelki világa és akkori kedélyállapota közti különbséget higgya — amennyire az ön mindig ismert nyugodt lényé az adott körülmények közt megengedi — megtehesse.

Jól tudhatja mi volt a mult, a maga édes napjaival mikor egy tervről, közös céljaink, reményeink beteljesüléséről beszélgettünk, mikor a szerelem örök tavasza látszott megnyitni szívünkben, és a rokon érzelmek harmoniájában lelünk összeforrt, keblünk felett szent és magasztos eszmék isteni gyönyöreivel.

És jól tudhatja, mi most a jelen, mert eddig

elég szomorú alkalmak lehetett életének nagy változásait a maga ridegségében szemlélhetni.

Nem hiszem Asszonyom, hogyha szívére teszi kezét s annak a letűnt gondolatvilágnak légkörébe bele képzelet magát, képzelete eme perczében a felmagasztaltság megújító érzését ne érezné; azt, hogy ez az érzelmi sphaera minő más, minő küllömböző attól, melybe saját meggondolatlan önkénye, nagyravágyó törekvések, érzékösszeköttetés stb. stb. most beleragadták.

Bocsásson meg nekem, ha hevem elragadtott s talán önérzetének hurjait érintem, ha olyan hangok beszéleteket, melyeket a meggyőződés igaz hitén kívül — mert ezt részben be kell ismernie — a fájdalom is csalt ajkaimra; azonban, a melynek lágy accordjain átrezg annak az észinte tudata, hogy ön jövő életének megalkotásában jelentékenyen esalódott.

Tudom, hogy büszkébb annál, mintsem az én sajnálkozásomnak egyelőre igazat adjon, de arról is meg vagyok győződve, hogy latolgatva az eseményeket picziny szobájában négy fala közt a megkönynyebülés könnyeit hullatja.

Nagyon sokat tudnék beszélni arról, hogyan alkotta meg jövő életét, mit egy véletlen megváltoztatott: azt az életét, mely most már annyira eltér szokásaiban, kicsiny és nagy eseményiben, az ön ezeltől folytatott egyéni életétől.

Saját maga peesételte meg élete sorsát, mert, őnt is elsodorta a társadalom ama félszeges árja, mely dicsőséget lát abban: mielőbb feleserelné nevét egy mással, s ezen átalakulásnál nem tekint arra az általános, örök érvényű szabályra, hogy csak a kölcsönös megismerés, a szellemi rokonság,

a harmonikus érzelmek egymás közti kicserélése képezheti a családi életnek tartós boldogságát. Ön nem kötötte le szavát, — s ezt sietek kijelenteni — azért, hogy jelenét és jövőjét velem megosztja, ám-bár a multtal erre a bázist megadta.

Ön nem várta be a azt pillanatot, melyet annak a tartós boldogságnak elérhetése érdekében kitűztünk, de a melyre mosolygó arczczal megadta az igenlő választ.

Ön jobbk éneje tiltakozó szava daczára is sietett, s ohajtottam lelkemből, hogy e sietésnek ne legyen súlyos következménye.

Talán azért cserélte fel leányi életét egy más élettel, melyet jobbnak képzelt akkori kiszínözött állapotában, hogy vidám életkedvét saját kényelmétől nem függő izgalmaknak, bántó kínzásoknak, önérzetét sértő jeleneteknek vessen alá; mert vallja be, hogy jelen életében csak ezeket találta fel.

Valahányszor látom megjelenni, egyszer ö mint a vallás örök eszméinek hódol Istennek templomában, mások a mint játékonysága tanu jeleit szolgáltatja, mindannyiszor élénk bámulattal tapasztalom, hogy az, kinek egész életét most már odaadta, kinek oldala mellett hűséget fogadott: nem méltatja az ön asszonyi méltóságát megillető tiszteletben, nem bánik úgy önnel, mint édes hasonfelével, de fásult közönyt mutat minduntalan.

Megfogadtam, bár az ön magatartása ez édes kötelezettség alul folodhatott volna, hogy boldogságát szívenem hordozom, hogyha azt bánat, veszély fenyegeti: igyekezzem eloszlatni, elhárítani.

Az én jelenlegi sejtésem, mely esorokat is diktálta, azt mondja, hogy ön nem boldog, és pedig

élén Baló László polg. isk. igazgató, a r. k. egyházközség képviselőjében Dr. Bánffy Zsigmond főgondnok és Tamásy Imre plébános, a volt tanítványok nevében Bardocz Árpád joggyakornok és a szülők egész tömege, siettek kifejezni tiszteletüket és őszinte ragaszkodásukat a derék férfiú iránt.

Délben a vendégszeretetéről híres minorita konventben rendezett családi, szűkebb körű ebéd volt az ünnepelés folytatása. Számtalan szellemes, talpraesett pohárvirágban élte az ünnepeltetés a mai nap emlékére egy igen szép alapítványt gyűjtöttek össze, hogy az mint „Csomortáni Péter 25 éves tanári jubileumi alapítványa” hosszas időig hirdesse az ő derék munkásságát. Az alapító levél megszokott szövegével Stocker Antal kir. ügyész, Hassák Vidor igazgató és Vajna Károly, a lapok szerkesztője, bizattak meg. Az adakozókról nem sokára nyilvánosan is meg fogunk emlékezni.

Meg kell még jegyeznünk, hogy közel és távolból igen sokan táviratilag és levelekben gratuláltak a jubilánsnak. És ezzel végzünk is rövid tudósításunkat, ama hő ohajjal, hogy a derék jubiláns sokáig éljen és sok hozzá hasonló buzgó tanárral áldja meg az Eg. a székely iskolákat.

Felhívás előfizetésre.

Az új évnegyed alkalmából előfizetésre hívjuk föl városunk és vidéke közönségét s általában a székelység barátait.

Két évtizede már, hogy a „Székelyföld” mint a szabadelvű eszmék hirdetője, az országos szabadelvű párt egyik vidéki organuma, a székelység közéleti és közgazdasági érdekeinek szolgálatára megalapított s e hosszú időn keresztül, ha szorony esz-közökkel is, de mindig becsülettel igyekezett törekedni arra, hogy igénytelen, de hazafias munkásságunkkal olvasóink bizalmát kiérdemeljük. Hogy mennyire sikerült ez, nem a mi feladatunk megítélni. Részünkről, a már 20 éves múlttal való visszatérítéssel, kedves kötelességünk annak kijelentése, hogy a mi sikert felmutathattunk, abban jelentékeny része van lapunk t. olvasóközönségének és munkatársainak, kik anyagilag és szellemileg támogatták lapunkat. A midőn ezt hálás szívvel konstatáljuk, egyúttal bizalommal kérjük az új évnegyed alkalmából ismételtén a szíves támogatást.

Igen-igen ohajtánók nagyobb terjedelművé tenni, magasabb színvonalra emelni lapunkat, mert ezt, — érezzük, — a székelységnek hova tovább

azért nem, mert tudja, hogy férje fagyos közönye, az ön asszonyi lényét sértő viselkedése alatt egy más lény iránt táplált bűnös érzelmek lángoló szikrája lappang, kiről saját maga most már úgy gondolja, hogy még mielőtt Önt oltárhoz vezette volna, szerette és kitüntette az öntől megtagadottságot, nekem ezernyi jeleivel.

A házasság szerintem egy gondolat és érzéstől áthatott szellemi közösség, de ön asszonyom a mondottak után úgy képelem, hogy ez a közösség már azon pillanatban megszűnt, midőn a szomorú valóság tudatára ébredt, s csak a külső conventionális szokások laza köteléke tartja azt össze.

Fogadja el jó akarójától a tanácsot: tépje szét a már feloldozható köteléket; ne tekintsen a külső világ esetleges bírálatára, kövesse szíve sugallatát.

Ne gondolja azt, hogy Mepphistó rut és háládatlan szerepét öltöttem magamra, a mikor így szólok; ne higgye, hogy csupa önzésből akarnék oly helyzet megteremtője lenni, mely önt újra visszaadná nekem, mert ez akkor, midőn az ő karjaiba vetette magát, lehetetlenné vált. Egyéb nem sugallta e sorokat, mint saját boldogsága szom előtti tartása az hogy tévedései, csalódásai sűrű hálával szőtt homályból az igaz utra kivezessen. Tudom, hogy Ön nekem tióiban igazat ad, bár lelki egyensúlyát veszélyeztetve látja; tudom, hogy kegyetlenséggel vádol, mert azt, mit Ön szívében gondosan megőrzött, most e sorokba foglaltam. Sejtését valóságnak deklarálom, de mindezekkel szemben vigasztal az, hogy most harsogtam igazán az Ön ügyéért, boldogságáért. Ez legyen absolutum.

Hü barátja:

Stefi.

mind jobban növekedő bajai is megkövetelnék. De ezt csak azon esetben tehetjük, ha lapunkra minél többen előfizetnek.

Lapunk előfizetési díja jövőre is marad a régieben

Negyed évre: 2 korona 50 fillér.

Fél évre: 5 korona.

Egész évre: 10 korona.

Ismételtén kérjük a t. közönség becses pártfogását.

Kézdivásárhely, 1901. június 25.

Vajna Károly,

Ifj. Jancsó Mózes,

felelős szerkesztő.

kiadó lapfőigazgató.

NAPI HIREK.

— Halálozás. Sylveszter János, alsócsernátoni tekintélyes földbirtokos egy derék székely uri család tiszteletre méltó feje, áldásos életének 70-ik, boldog házasságának 45-ik évében hosszú szenvedés után, június 30-án jobblétré szenderült. Halálával gyászba borultak a Sylveszter, Cseh, Szabó és Barabás családok. Temetése július 2-án d. u. történt meg nagy részvéttel. Tetemei fölött Szabó Jenő kézdivásárhelyi és Bodor Géza alsócsernátoni lelkesek mondottak nagyhatású beszédet és imát. Nyugodjék csendesen.

— Új misés pap. Barthos Mihály, erdélygyházmezei áldozó pap. jövő vasárnap (július 7-én) d. e. 10 órakor fogja első szent miseáldozatát a mindenhátónak Altóján bemutatni. Alkalmi beszédet Solyom Géza gelencei plébános tart.

— Új tudor. Dr. Mélik Endre, sepsiszentgyörgyi ügyvédjelöltet s juttudort mult szombaton délelőtt avatták föl Kolozsvárott az államtudományok tudorává. Vele együtt az évben a kolozsvári tud. egyetemen 324 doktort avattak föl.

— Záró ünnepély. A kézdivásárhely-kantai főgymnasiumban jun. 29-én volt a záróünnepély. Ez évben az ünnepély csak 2 pontból állott: Hassák Vidor igazgató beszédéből s a jutalmak kiosztásából. Az igazgató részletes, szép beszédben ismertette a lefolyt év eseményeit. Halálával emlékezett meg a gymnasium jöttevőiről: Gf. Majláth Gusztáv Károly püspök, Potsa József főispán, Pál István apátkanonok, status-elődéről, s a status igazgató tanácsáról, Kézdivásárhely város közönségéről, András János nagyváradi apátkanonokról, a kiknek köszönhető, hogy az intézet főgymnasiummá fejlesztése bevégzett tényre vált. Beszéde további folyamán lelkesen méltatta Csomortáni Péter jubiláns tanár 25 éves s a lemondott Kiss Károly tornatanár 17 évi áldásos munkásságát, mindkettőjüknek hosszú életet és további sikereket kívánva pályájukon. Végül a jutalmak osztattak ki. A „Székely-Egyesület” két 40–40 koronás jutalmát Gaál Dániel VI. és Kelemen István II. oszt. tanulók nyerték. el A Gf. Tisza Lajos-féle alapítvány 100 koronás ösztöndíját Szabó Géza, IV. oszt. tanulóknak a közg. bizottság megbízásából szép beszéd kíséretében adta át Dr. Sinkovits Ottó. A közönség lelkesen megjelözte a szép beszédet.

— Paedagogiai Társaság ezimmet Kézdivásárhelyen új egyesület van alakulóban. Az egyesület célja a nevelés — oktatásügy népszerűsítése, fejlesztése, a család és iskola, valamint a külföldi foku intézetek közötti kapcsolat szorosabbra fűzése e társadalom intelligensebb tagjainak bevonásával s végül a tudományos ismeretek népszerű terjesztése, előadások, felolvasások útján stb. Az alapvető értekezlet a tárgyan f. hó 1-én tartott meg Hassák Vidor főgymn. igazgató lakásán. Résztvettek benne az összes iskolák igazgatóin és több itthonlevő tanárán kívül Stocker Antal kir. ügyész, Dr. Balogh Vendel ügyvéd és lapunk szerkesztője. Megállapították az alapszabályok főbb pontjait s azok megszövegezésére kiküldöttek egy bizottságot. Az ügyek intézésére elnökök Hassák Vidort, titkárrá: Balázs Mártont választották. Az alakulás szeptember hó első felében le z. Üdv a derék kezdeményezőknak, siker munkájuknak.

— Árvizek Háromszéken. A sok zivatar s hosszas esőzésnek örjási árvizek lettek a következményei s bátran kimondhatjuk, hogy Háromszékmezeiben a jég és árvizek által okozott kár megközelíti a százezer koronát. A patakok, folyók iszonyú rombolást vittek véghez nemcsak a gabonákban, kaszálókban, gazdasági eszközökben, de gazdasági

állatokban is nagy a kár, sőt emberélet is esett áldozatul. Hogy a hidakban, utakban is mily nagy rombolást vitt véghez a pusztító elem, leírni szinte lehetetlen. Szentlélek, Torja, Csernáton, Ikfalva, Szentkatolna, Imecsfalva, Gelence, Osdola, Szászfalu, Nyujtód, Páké, Barátos, Zágón, Nagyborosnyóról stb. stb. a rombolás borzasztó munkájáról számtalan leírás fekszik előttünk, melyekből szomorúan konstatáljuk, hogy ily nagyfokú pusztításokat évek óta nem ért meg Háromszékmezei közönsége. A legszomorubb a dologban az, hogy az esőzések s így az árvizek megszűnésére még vajmi kevés kilátásunk van.

— Új alapítványok. A kézdivásárhelyi főgymnasium iránti áldozatkészség napról-napra szép tettekben nyilatkozik meg. Ujabbán ismét hat nemeseszerű alapítványról adhatunk hírt, melyek a Csomortáni Péter jubiláns tanár tiszteletére a minorita konvent szerető asztalánál rendezett ebéd, egy órában létesültek. Az első alapítványt a Csomortáni Péter 25 éves tanári működése emlékére az ott jelen voltak tették le, összege 200 koronát meghaladja erre a gyűjtés még tovább folyik. A másik alapítványt Stocker Antal kir. ügyész tette le a gymnasium legjobb erkölcsű tanulója megjutalmazására: e célra míg él az alapító, évente egy-egy 20 koronás aranyat ad. Dr. Balogh Vendel a szavalásban legkiválóbb tanuló megjutalmazására 200 koronás alapítványt, Bors László, imecsfalvi plébános egy olyan alapítványt tett, melynek kamatából 16 korona fordítandó jutalmakra; s Kiss Károly polg. isk. tanár a tornászban legjobb tanuló megjutalmazására 100 korona alapítványt s végül Rácz János kántor és gymnasiumi énektanító 50 korona alapítványt tett oly ezéllal, hogy évi kamatai a legjobb énekes tanuló megjutalmazására szolgáljanak. Vajha még számosan lennének az áldozatkészség ragyogó, önzetlen példáiak követői!

— Egyházi közgyűlés. A kézdivásárhely-kantai róm. kath. hitközség július 7-én vasárnap délelőtt az istentisztelet után a gymnasium nagytermében rendkívüli közgyűlést fog tartani. Tárgya: a status-gyűlésre a kézdí-orbai esp. kerület területtől küldendő két képviselőnek a július 25-én Kézdivásárhelyen tartandó közös gyűlésben való megválasztásához a hitközség képviselőjének személye iránti megállapodás.

— Esküvő. Ferenczy András népfelkelési parancsnoksági tisztviselő jul. 15-én d. u. tartja esküvőjét Kézdivásárhelyen Szőcs István leányával Szőcs Irmával.

— Tűzoltóink mulatsága. A kézdivásárhelyi önkéntes tűzoltó egyesület július 14-én (kedvezőtlen idő esetén 21-én) a Nagy Ferencz tulajdonát képező Cserey-ligetben, Nagy Ferenczné Csizsár Sára szülőháza védnöksége, Dr. Török Andor polgármester, tiszt. tűzoltó főparancsnok diszelnöksége, ifj. Kupán József alparancsnok rend. biz. elnöksége mellett nyári táncmulatságot rendez. A rend. bizottság a meghívókat a napokban fogja kézbesíteni ez érdekesnek ígérkező mulatságra, melyen táncközben confettiesata, szünet alatt pedig Dávid János rendezésével nagyszerű látványt nyújtó ragyogó tűzi játékok lesznek. Előre is melegen ajánljuk e mulatságot közönségünk szíves figyelmébe.

— Köszönetnyilvánítás. A kézdivásárhely-kantai főgymnasium jeles tanulóinak megjutalmazására a következő összegek folytak be: Potsa József v. b. t. tanácsos, főispán 40 korona, a „Székely egyesület” Budapestén 80 korona, az erdélyi római katolikus status, mint Főtanhatóság 62 korona, a „Kisegítő Takarékpénztár” 20 korona, „Takarékpénztár” 10 korona, Tamásy Imre plébános 1 drb 10 koronás arany, Bors László imecsfalvi plébános 8 korona, Turóczy István 6 korona; Koch Sándor tanár 5 korona, a „Fejér Lukács” és a „Hankó László”-féle alapítványok kamataiból 14 korona 98 fillér; a Bálint László t. kanonok nevét viselő alapítvány kamataiból 4 korona 98 fillér, a „Dávid Antalné Csiki Ida” alapítvány kamataiból 5 korona 62 fillér, a „Dr. Sinkovits Ignác” alapítvány kamataiból 6 korona 70 fillér. Összesen 178 korona 28 fillér. Ezen kívül Kovács J. Bernádin tanár egy „Ben-Hur” című, Krisztus életéből merített 2 kötetes regényt adományozott. A kegyes adakozóknak hála-köszönetet mond: Kézdivásárhelyen, 1901. július 1-én Hassák Vidor, főgymn. igazgató.

— A „Marosvásárhelyi Székely Társaság“ jul. 3-án értekezletet tartott a székely kérdések megbeszélése végett. Erre megbízták a székelység vezető férfait a székely lapok szerkesztőit is. A délután 3 órakor tartott értekezletnek a következő volt a tárgysorozata: a) Elnöki megnyitó beszéd. — Dr. Kömőcsy József a társ. elnöke. b) A szervezkedésről általában: Györffy Gyula orsz. gyűl. képviselő, a társaság tiszteletbeli tagja. c) A „Székely-Társaság“-ok szervezése: Máthé József tanító, a társ. tagja. d) A „Székely-Társaság“ ok feladata: László Gyula ker. és iparkamarai titkár, a társ. tagja. e) A romániai magyarok helyzetének javítása: Dr. Jancsó Benedek fővárosi tanár, a társ. tiszteletbeli tagja. f) A székely érdekeket különösebben munkáló hirlap alapítása, avagy valamely már meglevőnek támogatása iránti határozat hozatal. Marosvásárhely, 1901. június hó 28-án. Dr. Kömőcsy József, elnök. Szentgyörgyi Dénes, titkár.

— **Figyelmeztetés** A kovásznai fürdő r. t. azon részvényesei, kik eddig osztalékukat nem vették fel, figyelmeztetnek, hogy azt július havában vegyék fel, nehogy elévülés által kárt szenvedjenek. Kovásznán, 1901. jun. 28. A kovásznai fürdő r. t.

— **Fogtechnikus Kézdivásárhelytt.** Míg eddig 1–2 évben látogatott el városunkba egy-egy „fogművész“, gyakran rászédve gyarló munkájával a közönséget, ez év elejétől kezdve városunk állandóan letelepedett, tősgyökeres magyar, képzett fogtechnikkussal bir **Tóth Antal** személyében, ki eddigi itt működésével közönségünk elismerését a legteljesebb mértékben kiérdemelte. Lakása a piaztéren, a ref. templom közelében. Id. Jancsó Mózes kereskedő üzlete fölött. Szívesen hívjuk föl reá a közfigyelmet s ajánljuk a fogbajban szenvedők támogatására.

Felelős szerkesztő: **Vajna Károly.**
Kiadó laptulajdonos: **Ifj. Jancsó Mózes.**

Hirdetések
e lap kiadóhivatalában
olcsó áron felvételnek.

Olcsó árak! Pontos kiszolgálás!

IFJ. JANCSÓ MÓZES gőzerőre be rendezett könyvnyomdája, könyvkötészete, papir- és írószerkeskedése Kézdi-Vásárhelytt.

Nagy választék minden nemű írások, noteszek, tollak, tollszarak, és tintatartókban.

Dusraktáriskolák részére színes vízfesték, radirgummi, rajzpapír és rajzszegekkel.

Könyvnyomda!

Nagy nyomtatvány raktár községek, egyházak, iskolák és ügyvédi irodák részére.

Mindenmü bekötött üzleti könyvek nagy választékban.

Könyvnyomdában az e szakmába vágó mindenmü munkákat, u. m.: folyóiratok, művek, füzetek, körlevelek, falragaszok, bárczakönyvek, számlák, üzleti és névjegykártyák, levélfejek, levélborítékok cégnymással, gyászjelentések, eljegyzési, esküvői és alkalmi meghívók elkészítését a mai kor igényeinek megfelelően gyorsan és pontosan a legutányosabb áron vállalom el.

Közigazgatási, körvisi, egyházi stb. hivatalok részére nagy nyomtatvány raktárt tartok. A közigazgatási nyomtatványokat készpénzfizetés mellett mélyen leszállított áron árusítom el.

Kiadásomban hetenkint kétszer megjelenő „SZÉKELYFÖLD“ politikai, közgazdasági, társadalmi és szépirodalmi hirlapra előfizetéseket bármely időben elfogadok. Előfizetési ára: Egész évre 10 kor., fél évre 5 kor., negyed évre 2 kor. 50 fil. Iparosoknak helyben 8 korona.

Háromszék vármegye nyomtatvány szállítója.

Különlegeségek levél papírok, névjegyek, menyegzői és eljegyzési kártyákban.

Iskolák részére mindenféle íráskák, gyakorlatok, egyenes és háromszögű vonalzó.

Papírkészítés!

Könyvek, füzetek, folyóiratok bekötése a legolcsóbb áron eszközölhető.

Folyóiratnak megrendelése a legnagyobb százalékos leengedéssel vállaltatik el.

Clayton & Shuttleworth
mezőgazdasági gépgyárosok Budapest Váci-körút 63. sz.
által a legjutányosabb árak mellett ajánlatnak:

Locomobil és gőzcséplőgép-készletek
továbbá járgány-cséplőgépek, lőheré-cséplők, üsttűző-resták, konkolyozók, kaszáló- és aratógépek, szénagyűjtők, boronák.

„Columbia-Drill“
legjobb sorvetőgépek, szeeskaavágók, repavágók, kukorica-morzsológok, darálóok, őrlő-malmok, egytetemes acél-ekék.

2- és 3-vasú ekék és minden egyéb gazdasági gépek.

Részletes árjegyzékek kíváratra ingyen és bérmentve küldetnek.

Lincolni törzsgyárunk a világ legnagyobb locomobil- és cséplőgép-gyára.

131.564. VII. a. sz. m. kir. Belügyminiszter

Erdély legkitünőbb új ásvány- és gyógyvize: Bodok süttőpataki

„VILMA-FORRÁS.“

A „Vilma-forrás“ vize egyike a legkedvezőbb vegyi összetételű földes alkalikus ásványvizeknek. Mint gyógyvíz orvosi tekintélyek által javallva van: a légző szervek és gyomorhuratos bántalmainál, emésztési hiányoknál, étvágytalanságnál, a húgyszervek hurutos bántalmainál, esont képződésnél és Brighth kóránál stb.

Mint élvezeti víz kristály tisztasága és kellemes savanykás zónál fogva páratlan ásványvíz.

BIZONYÍTVÁNY.

A süttőpataki „Vilma-forrás“ ezim alatt forgalomba lévő gyógyvizet sikerrel alkalmaztam mind ama betegségekke szemben, melyek ellen hasonló összetételű ásványvizek szoktak alkalmaztatni.

Kolozsvárt, 1901. április 12-én.

professor Dr. Purjesz Zsigmond s. k.

Főraktár: Kovács Sándor urnál Kézdivásárhelyen.
Szétküldési központ: Seps-Bodok.

Barabás Ferencz,
21. 8-0. gyógyszerész a „Vilma-forrás“ kezelője